

הערה לנר השומרוני מאיזור בית שאן¹⁾

כשהובא לפני הנר השומרוני, הגעתתי, לאחר עיון בנסיבות קודמי ועל יסודם,

לכל קרייה זו:

1. הרם. هو
2. לא.
3. תז.
4. רת.
5. לא.
6. צממה.

ופירשתי: חרם הוא, לא תזרע, לא תצמַח.

לאחר שנתפרסמה הכתובת ובת הקרייה בש' 1 יו, חזרתי ובדקתי אותה ע"פ הנר השמור במחلكת העתיקות וע"פ צלום ממנה, ורואה אני שאין כל מקום להטיל ספק באות הריבועית שבש' 1, שהיא ה"א. שלוש(!) התיין יש בכתובת זו (שתים בשורה 1 ואחת בש' 6), וכן אין שות זל"ז בדיק נמרץ — כנראה לא הייתה יד הכותב מאומנת כל צורכה — אע"פ כן הקוו האופיני של ה"א נשמר בכולן, והוא הקוו העליון לצד ימין. לעומת זאת ציריך לקרוא בש' 4 רי, והיו"ד אף היא ברורה לחלוותן. תזרע הוא כתיב פונטי יותר של תזרע' ומראה אפוא אותה ההגיה המקובלת היום: *tezri*. בדב' כת כב כתוב בנוסח השומרוני: לא תזרע' (נ"א תזריח) ולא תצמַח, ומלים אלו הן שהוטבעו בבר הnidion וכן בגוראות אחרות שנמצאו שרידיהם באותו מקום.

מה פשר הכתובת הזאת? משער אני, שהנר הוא קניינו של בית-כנסת שומי רוני¹⁾ או של מוסד ציבורי אחר, והקללה הנ"ל מן התוכחה כתובה בו כסוגלה מפני שולח יד בו, בדומה לכתובות של חרמות שבאו על גבי ספרים או על קברות.

2. בז' ח' חיים

1) עי' ידיעות החברה, שנה י"ח, חוב' ג-ד, עמ' 270.

2) פרופ' ל"א מאיר הונכיר לי בהזדמנות זו את הכתובת "נר תמד" על גבי נר שומרוני

L. A. Mayer and R. Reifenberg, A Samaritan Lamp, JPOS, XVI

עי' (1936) p. 44
ואני מודה לו על כך.